



OBASE

SAMENSCHOLEN MET OBASE
2023-2027

Inhoudsopgave

Status van Beleidsdocument	3
Voorwoord	4
Leeswijzer	6
1. Inleiding	7
1.1. <i>Sturing en houvast</i>	7
1.2. <i>Voor onze school en onze omgeving</i>	7
1.3. <i>Bronnen</i>	7
2. Voor welke uitdagingen staan we?	8
2.1. <i>Aandachtspunt 1: Hoe maken we ons onderwijs toekomstbestendig?</i>	8
2.2. <i>Aandachtspunt 2: Hoe zorgen we voor onze onderwijsprofessionals?</i>	8
2.3. <i>Aandachtspunt 3: Wat doen we met onze schoolgebouwen?</i>	9
2.4. <i>Aandachtspunt 4: Met welke organisaties kunnen we samenwerken?</i>	10
3. Wie zijn we?	11
3.1. <i>Onze identiteit</i>	11
3.2. <i>Onze doelen</i>	11
3.3. <i>Onze drijfveren</i>	11
4. Wat gaat we doen?	14
4.1. <i>Doeldomeinen van het onderwijs bij Obase</i>	14
4.2. <i>Onderwijshuisvesting op maat</i>	15
5. Hoe gaan we dat doen?	17
5.1. <i>Ons onderwijs toekomstbestendig maken</i>	17
5.2. <i>Zorgen voor onze onderwijsprofessionals</i>	18
5.3. <i>Zorgen voor een goede huisvesting</i>	18
5.4. <i>Samenwerken met andere organisaties</i>	19
6. Samen van start	20
6.1. <i>Onze koers: in het kort</i>	20
6.2. <i>Hoe verder?</i>	20
6.3. <i>Vaar jij mee?</i>	21

Status van Beleidsdocument

In de onderstaande schema's wordt de status van het beleidsdocument weergegeven, evenals de betreffende kwaliteitsstandaard en de betrokken geleding.

Geleding	Besproken	Advisering	Instemming	Goedkeuring	Vaststelling
	datum	datum	datum	datum	datum
Directeurenoverleg	april-juni 2023				
GMR					
Raad van Toezicht				25-3-2024	
Schoolbestuur					25-3-2024

Kwaliteitsgebied	BKA1
Status	In behandeling
Versie	2.1
Datum	2-3-2024
Auteur	E. de Keijzer

Voorwoord

Samenscholen met Obase is het centrale motto van ons nieuwe plan, waarin we onze koers voor de komende vier jaar uiteenzetten. Dit plan is het vervolg op een achtjarenplan, waarvan de eerste vier jaar nu achter ons liggen. Ons nieuwe plan is afgestemd op de lange termijnvisie van de gemeente Schouwen-Duiveland (Tij van de Toekomst) en het Integraal Huisvestingsplan 2020-2028. Deze herziene koers weerspiegelt de realiteit van het leven waarin we ons momenteel bevinden.

We willen een mooie en kansrijke toekomst creëren voor onze leerlingen, voor onze Obase-scholen, voor ons onderwijslandschap en voor onze samenleving op Schouwen-Duiveland. In essentie is ons plan simpel: we willen mensen - en onze scholen - dichterbij elkaar brengen. Het bijzondere aan Obase is dat we dit eigenlijk altijd al hebben gedaan. We zijn een inclusieve openbare scholengroep op Schouwen-Duiveland: iedereen is welkom bij ons!

Met elf openbare basisscholen, verspreid over Schouwen-Duiveland, bieden we onderwijs dat past bij elke leerling en dat altijd aansluit bij de wensen van hun ouders/verzorgers. Elke Obase-school heeft haar eigen unieke kwaliteiten. Zo bieden we bijvoorbeeld Daltononderwijs, waarbij de nadruk ligt op zelfstandigheid, samenwerken, reflecteren, effectiviteit en eigen verantwoordelijkheid. Speciaal voor hoogbegaafde kinderen is er Vitruvio, dat met speciaal uitdagend en voltijd hoogbegaafdheidsonderwijs zorgt dat ook zij hun talenten optimaal kunnen ontplooien. Voor leerlingen die minder goed meekomen op een gewone basisschool, bieden we speciaal basisonderwijs op onze basisschool De Meie. Hiermee leggen we met individuele leerprogramma's een goede basis voor hun verdere ontwikkeling. Alle Obase-scholen zijn bovendien brede scholen die in de planperiode 2023-2027 toewerken naar integrale kindcentra en intensief samenwerken met kinderopvangorganisatie Kibeo.

Elke Obase-school heeft zijn eigen naam en identiteit, maar staat voor dezelfde kernwaarden en heeft dezelfde missie als alle andere Obase-scholen. Obase zorgt ervoor dat alle neuzen dezelfde kant op staan en garanderen dat alle Obase-scholen kwalitatief hoogwaardig basisonderwijs (blijven) bieden voor alle kinderen op Schouwen-Duiveland. Daarmee leggen we het fundament voor het openbaar basisonderwijs op de Obase-scholen. Onze koers heeft daarom direct invloed op hoe elke Obase-school nu en straks eruitziet. In dit koersplan geven we de bestemming aan en stippelen we de koers uit. Elke school vertaalt deze koers naar haar eigen schoolplan. Want hoe Obase eruitziet, dat bepalen we uiteindelijk samen.

Ewald de Keijzer
Bestuurder Obase

Onze scholen

Obase is dé aanbieder van breed, openbaar basisonderwijs op Schouwen-Duiveland. We bestaan uit tien openbare basisscholen, één school voor speciaal basisonderwijs en een bestuursbureau. We bieden verschillende vormen van primair onderwijs voor uiteenlopende doelgroepen. Onze scholen:

-  OBS Theo Thijssen - Zierikzee
-  OBS Binnen de Veste - Daltononderwijs en Vitruvio - Zierikzee
-  OBS Duiveland - Nieuwerkerk
-  OBS De Kirreweie - Burgh-Haamstede
-  OBS De Klimop - Dreischor
-  OBS 't Kofschip - Zierikzee
-  OBS De Meerpaal - Bruinisse
-  SBO De Meie - Speciaal basisonderwijs - Zierikzee
-  OBS De Oosterburcht - Oosterland
-  OBS De Schoener - Daltononderwijs - Brouwershaven
-  OBS Stapelhof - Renesse

Leeswijzer

Dit koersplan is het verhaal van Obase. Het gaat over hoe wij willen dat onze scholen in de toekomst eruitzien.

In hoofdstuk 1 laten we eerst zien voor wie het plan bedoeld is en waarop het gebaseerd is. De term 'onderwijsprofessional' verwijst in dit plan naar iedereen die een professionele rol vervult binnen Obase, inclusief onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel, leidinggevend en medewerkers van het bestuurskantoor.

In hoofdstuk 2 starten we met de aanleiding van dit koersplan, want dit plan schrijven we niet zonder reden. Hier staat ons vertrekpunt, voor welke vier uitdagingen wij staan. Nu én straks.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de basis van Obase. Want wie we zijn en wat we gezamenlijk willen bereiken, bepaalt welke keuzes wij maken.

In hoofdstuk 4 vertellen we wat die keuzes zijn. Deze keuzes zijn richtinggevend voor de toekomst van alle Obase-scholen. Zij zijn onze ankerpunten, onze bestemming, en werken bovendien in op alle aandachtspunten.

In hoofdstuk 5 vertalen we onze keuzes naar gevolgen voor de praktijk en hoe die keuzes inspelen op onze vier uitdagingen. We geven daarbij de kaders en doelen voor de komende vier jaar.

We sluiten af met hoofdstuk 6, met een korte samenvatting, de vervolgstappen en een oproep vooral mee te denken. Want de toekomst van onze Obase-scholen, bepalen we samen!

1. Inleiding







Dit koersplan beschrijft de doelen van Obase voor de periode 2023-2027. Het geeft aan welke richting we ingaan met ons onderwijs, onze leerlingen, onze onderwijsprofessionals, onze huisvesting en onze omgeving. Hoe zien het Obase-basisonderwijs en de Obase-scholen eruit anno 2027? Dat staat in dit koersplan.

1.1. Sturing en houvast

Dit 'Obase-brede' koersplan geeft sturing en houvast bij de keuzes die alle Obase-scholen vandaag én morgen maken. Elke school vertaalt in het schooljaar 2023-2027 namelijk de kaders en beloften uit dit koersplan naar haar eigen schoolbeleid. Hoe wil de school op onze gedeelde bestemming aankomen? Welke acties zijn daarvoor nodig? Wanneer zijn welke mijlpalen haalbaar? En hoe meten en weten we of de school op koers is? Dat stelt elke school in haar *eigen schoolplan* vast. Samen zorgen we, ieder op zijn eigen manier, ervoor dat de hoge kwaliteit van het openbaar basisonderwijs op Schouwen-Duiveland behouden blijft en gericht blijft op de toekomst. We kunnen niet zonder elkaar en daarom vragen we onze scholen, onderwijsprofessionals, leerlingen, ouders/verzorgers en samenwerkingspartners om samen verdere invulling te geven aan onze nieuwe en krachtige koers.








1.2. Voor onze school en onze omgeving

De keuzes die we maken in dit koersplan, gaan ons onderwijs en onze huisvesting verbeteren. Ook hebben die keuzes een positief effect op onze omgeving. Daarom delen we dit koersplan graag met:

-  Onze medewerkers
-  Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)
-  Raad van Toezicht
-  Gemeente Schouwen-Duiveland
-  Onze partners in kinderopvang en peutersgroepen
-  Ouders/verzorgers

1.3. Bronnen

Dit koersplan is een actualisatie van het koersplan 2018-2026. Daarbij hebben we onder andere gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

-  Advies Platform Onderwijs 2032 (in opdracht van het ministerie van OCW)
-  Rapport 31 januari 2020 Vierjaarlijks onderzoek Inspectie van het Onderwijs
-  Strategische visie Tij van de Toekomst 2040 van gemeente Schouwen-Duiveland
-  Integraal huisvestingplan gemeente Schouwen-Duiveland 2020-2028
-  Tevredenheidsonderzoek Obase 2023
-  Ondersteuningsplan 2022-2026 SWV Kind op 1
-  Leerlingprognose 2022 van bureau Pronexus

2. Voor welke uitdagingen staan we?

Obase wil een stevige koers uitzetten voor de toekomst. Dat komt niet alleen doordat we ambitieus en innovatief zijn en het beste voor onze leerlingen willen. We zien ook de wereld veranderen: we communiceren anders, werken anders en denken anders. En we zien daardoor ook verschuivingen in het basisonderwijslandschap, nu én straks. Onze koersvisie haakt ook daarop in en houdt rekening met de volgende vier aandachtspunten.

2.1. Aandachtspunt 1: Hoe maken we ons onderwijs toekomstbestendig?

Kinderen van nu groeien op in een continu veranderende wereld. Door technologische ontwikkelingen en de digitalisering verandert onze samenleving razendsnel, van een industriële naar een kennis- en netwerkmaatschappij. Dit heeft al grote gevolgen voor hoe we werken, communiceren en samenleven; we leven in een tijd van individualisme, met een grote nadruk op economische winst. Ons leven is door die ontwikkelingen tegelijkertijd eenvoudiger én complexer geworden, we zijn dichter bij elkaar gekomen en tegelijk meer van elkaar vervreemd. In de 21ste-eeuwse informatiemaatschappij staan we altijd in contact met iedereen en worden we overspoeld door grote hoeveelheden informatie - soms zelfs digitaal gemanipuleerd. Om als kind - maar ook als onderwijsprofessional en ouder/verzorger - hierin je weg te vinden, moet je kritisch kunnen nadenken, durven afwijken van de massa en informatie kunnen duiden.

Vorbereiden op de veranderlijke toekomst

Leren lezen, schrijven en rekenen zijn niet meer een voldoende voorbereiding voor het voorgezet onderwijs en de wereld die zich buiten onze schoolmuren afspeelt. In deze tijd kan onderwijs niet alleen gaan om cognitieve ontwikkeling. Welke kennis en vaardigheden hebben zij dan wel nodig? Hoe gaan onze leerlingen zich redden in onze complexe en multiculturele informatiesamenleving? Welke vaardigheden hebben zij nodig om hun plek in onze steeds veranderende wereld te vinden? Veerkracht, weerbaarheid, een goede zelfregulatie en inzetten van je kernkwaliteiten en talenten, en een ethisch bewustzijn en een moreel kompas zijn nu bijvoorbeeld onmisbaar. Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor de ouders/verzorgers. Hun betrokkenheid is essentieel, omdat we samen zorgen dat kinderen zich goed kunnen voorbereiden op hun toekomst. Hoe kunnen we hen daarom optimaal betrekken bij het leerproces van hun kinderen? Hoe zorgen we voor samenspraak en voldoen we aan hun behoeften?

2.2. Aandachtspunt 2: Hoe zorgen we voor onze onderwijsprofessionals?

Bij Obase is het bewustzijn sterk aanwezig dat onze onderwijsprofessionals ons grootste kapitaal zijn. Om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van ons onderwijs hoog blijft en dat we een geweldige werkgever zijn, zetten we ons in voor het welzijn en de tevredenheid van onze onderwijsprofessionals. De resultaten van het meest recente medewerkerstevredenheidsonderzoek zijn bemoedigend: onze onderwijsprofessionals zijn gelukkig bij Obase. We zijn echter ook ons bewust dat er altijd ruimte is voor verbetering.

De landelijke media geven regelmatig weer met welke uitdagingen onderwijsprofessionals te maken hebben: de werkdruk is hoog en er is een toename van administratieve taken, waardoor onderwijsprofessionals minder tijd kunnen besteden aan hun kerntaak. Deze uitdagingen gelden met name voor kleinere scholen waar er minder handen zijn om dezelfde taken uit te voeren als op grotere scholen. Dit kan gevolgen hebben voor de motivatie van onderwijsprofessionals, wat op zijn

beurt de kwaliteit van het onderwijs kan beïnvloeden. Want wanneer een onderwijsprofessional niet vol enthousiasme voor de klas staat, kan het lastiger zijn om kinderen te inspireren voor de lessen.

Het is daarom van groot belang om onze onderwijsprofessionals optimaal te ondersteunen, zodat zij zich volledig kunnen concentreren op hun passie: het geven van kwalitatief hoogstaand onderwijs.

"Nothing great was ever achieved without enthusiasm."

- Ralph Waldo Emerson (1882)

2.3. Aandachtspunt 3: Wat doen we met onze schoolgebouwen?

De gemeente Schouwen-Duiveland telt negentien dorpen en twee steden, samen goed voor op 31 december 2022 zo'n 34.564 inwoners. De CBS-prognose geeft aan dat het inwoneraantal tussen 2021-2035 met 2,09% zal dalen. De vergrijzing raakt heel Nederland, maar op Schouwen-Duiveland blijft ook in 2035 de bevolkingsbalans doorslaan naar een groter aantal zestigplussers. Het aantal zestigplussers is dan bijna twee keer zo groot als het aantal basisschoolkinderen op Schouwen-Duiveland. We vergrijzen en ontgroenen. Natuurlijk is het nog speculeren over toekomstige bevolkingscijfers en -samenstellingen, want we weten heel goed dat de toekomst moeilijk te voorspellen is.

Wat gebeurt er met onze (lokale) economie? Krijgen we bredere (toegangs)wegen? Komt er een spoor netwerk op het eiland (tram of trein)? Wat zijn de stedenbouwkundige plannen? Dat heeft allemaal invloed op onze bevolking. Zeker is dat er een grote trek naar Zierikzee gaande is en dat de kleine dorpen op ons eiland langzaam leeglopen en vergrijzen. Dat komt niet alleen door de bevolkingsafname, maar ook door het centraliseren van voorzieningen en de woningbouwontwikkeling in Zierikzee. Vroeger had nagenoeg elke dorpskern (minstens) een bakker, slager, kruidenier en een sportclub. Een groot deel daarvan is nu weg. Door oplopende kosten en de ontgroening worden nu ook bijvoorbeeld de jeugd- en ouderenzorg, dorpshuizen en bibliotheken in hun bestaan bedreigd. Het dorpshuis en de basisschool zijn in veel kernen nog de enige gemeenschappelijke voorzieningen. De trek naar Zierikzee is dan ook te verklaren, omdat hier wel alle voorzieningen op één centrale plek zijn.

Afname aantal leerlingen

De bevolkingsterugloop en leegloop van kleine dorpen heeft ook effect op de voorzieningen op Schouwen-Duiveland. Voor Obase zorgde de bevolkingsdaling ervoor dat het aantal leerlingen met zo'n 25% afnam tot 2020. In de periode 2014-2016 hebben we daardoor vier van de destijds vijftien basisscholen moeten sluiten, omdat zij onder de absolute wettelijke ondergrens van 23 leerlingen kwamen. Uit de leerlingprognoses van bureau Pronexus van 2022 zien we dat de daling voorbij is en het huidige leerlingaantal tot 2037 relatief gezien stabiel blijft.

De terugloop van het aantal leerlingen maakte de kleine scholen op Schouwen-Duiveland nog kleiner. En daarmee ook de kwetsbaarheid van deze kleine scholen. Als school moet je zorgen dat er voldoende deskundigheid en specialisaties in huis zijn. Je moet bijvoorbeeld specialisten hebben op het gebied van lezen en rekenen, zorg en begeleiding, gedrag, (hoog)begaafdheid, vreemde talen, (beeld)coachen, bewegingsonderwijs, het jonge kind, enzovoorts. Dit betekent dat we veel vragen van onze onderwijsprofessionals, zeker op zo'n kleine school waarbij één leerkracht vaak meerdere specialisaties op zich neemt. Wanneer één van de (bijvoorbeeld) vier leerkrachten dan uitvalt of

vertrekt, levert dit een groot probleem op voor de school. We kunnen natuurlijk nooit helemaal voorkomen dat dit gebeurt. Maar daarom geldt juist de vraag: hoe maken we onze kleine scholen minder kwetsbaar?

Oude schoolgebouwen

De meeste schoolgebouwen op Schouwen-Duiveland zijn nu al ouder dan veertig jaar. Uit onderzoek blijkt dat vervanging of grondige renovaties hoogst noodzakelijk zijn. De leegstand in schoolgebouwen, als gevolg van de leerlingdaling, is inmiddels opgelost door het inhuizen van kinderopvang Kibeo in onze schoolgebouwen.

2.4. Aandachtspunt 4: Met welke organisaties kunnen we samenwerken?

De gemeente Schouwen-Duiveland heeft schoolbesturen opgeroepen om samen met de gemeente en andere betrokken partijen, zoals de kinderopvang, na te denken over hoe de onderwijshuisvesting duurzaam vernieuwd kan worden. Op deze vraag willen we een passend antwoord bieden, waarbij we graag verder kijken dan alleen binnen de schoolmuren. Specifiek vraagt de gemeente om de vorming van Integrale Kindcentra (IKC's). Een Integraal Kindcentrum is een samenwerking tussen verschillende vormen van kinderopvang, waarbij minstens één basisschool betrokken is. We zijn al goed op weg naar dit doel; bijna alle scholen van Obase bieden naast basisonderwijs ook buitenschoolse opvang en opvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar, of hebben een peutergroep. Op dit moment functioneren deze locaties nog als brede scholen: het management van de kinderopvang werkt geheel zelfstandig aan de eigen agenda en zij werken alleen fysiek in dezelfde omgeving als de school. Zouden we deze voorzieningen verder kunnen afstemmen en misschien zelfs kunnen integreren onder één leiding? Ook kijken we graag naar andere mogelijke samenwerkingen, bijvoorbeeld met jeugdzorg of andere kindvoorzieningen.

We kijken bovendien uit naar samenwerkingen met andere basisscholen en schoolbesturen, natuurlijk met behoud van eigen cultuur en identiteit. Want bij Obase omarmen we graag de culturele en levensbeschouwelijke verschillen binnen onze samenleving. We vinden een brede oriëntatie op de wereld van groot belang voor ons onderwijs en zien levensbeschouwelijk onderwijs als een belangrijk element binnen ons eigen curriculum. De vraag is daarom niet alleen: met wie kunnen we samenwerken? Maar ook: wie wil met ons samenwerken?

3. Wie zijn we?

Welke koers we nu bedenken voor straks, is natuurlijk afhankelijk van wie we zijn. En wat we willen betekenen voor onze leerlingen. Obase staat voor Openbaar Basisonderwijs op Schouwen-Duiveland, maar waar staan wij eigenlijk voor? Wat vinden wij als schoolgemeenschap belangrijk? Waarin onderscheiden wij ons van anderen? Hoe willen we het verschil maken op Schouwen-Duiveland? Daarover voeren we regelmatig gesprekken op onze scholen.

3.1. Onze identiteit

Obase biedt openbaar basisonderwijs op Schouwen-Duiveland. In onze scholen zijn alle kinderen welkom; het maakt niet uit wat hun levensbeschouwelijke achtergrond is. We zijn dan ook een goede afspiegeling van onze maatschappij en geven ruimte voor de cultuur en overtuiging van elke leerling. Onze scholen vormen zo de samenleving op het eiland in het klein, met blije, sociale, actieve en maatschappelijk betrokken burgers in wording. We bieden een breed scala aan onderwijsconcepten, van speciaal basisonderwijs tot hoogbegaafdheidsonderwijs, met plusklassen en een verrijkingsaanbod. Dat maakt ons onderscheidend op het eiland en zorgt ervoor dat elk kind zijn eigen plekje vindt bij Obase. Obase biedt aan al die kinderen waardenrijk onderwijs. Die waarden leveren een bijdrage aan het 'persoonlijk leiderschap' van die kinderen. Zij leren bij Obase om op hun interne kompas te vertrouwen en te navigeren. Zodat ze weloverwogen keuzes kunnen maken die passen bij hun persoonlijkheid en identiteit en waarvoor zij ook de verantwoordelijkheid kunnen en willen nemen.

3.2. Onze doelen

Obase staat middenin de samenleving en levert een waardevolle bijdrage aan de maatschappij. We helpen kinderen zichzelf te ontwikkelen tot gelukkige, zelfstandige en kritische wereldburgers, die zelf ook actief willen bijdragen aan een mooiere samenleving. We geven hen daarvoor alle handvatten: alle benodigde kennis, de broodnodige 21^{ste}-eeuwse vaardigheden en een betrokken, sociale houding. En, misschien wel het belangrijkste, we benaderen onze leerlingen als individu. We nemen de tijd en hebben aandacht voor elk kind. We focussen op de ontwikkeling van hun kernkwaliteiten en talenten en zorgen dat ze zichzelf leren kennen en écht kunnen ontplooiën bij Obase, want hun persoonlijke ontwikkeling en groei staat voorop. Zo willen wij kinderen optimaal voorbereiden op hun toekomst én op de grote wereld.


Obase geeft het goede voorbeeld

Obase wil zelf ook het goede voorbeeld geven. Daarom denken we actief mee over maatschappelijke vraagstukken. Bijvoorbeeld op het gebied van integratie en wensbare omgangsvormen. Waar we kunnen, zoeken en creëren we verbinding, want we willen de gemeenschap op Schouwen-Duiveland samenbrengen. Wij zoeken altijd de samenwerking op met kinderen, ouders/verzorgers en andere organisaties.

3.3. Onze drijfveren

Wat drijft Obase? Dat zijn onze gedeelde kernwaarden. Ze zijn de verbindende schakels tussen onze elf scholen en geven ons richting in onze houding en in ons gedrag. Zij bepalen wat we doen en welke keuzes we maken. Samen willen we dat *onze leerlingen groeien met plezier, passie en lef*. We willen dat onze leerlingen gezien worden, dat iedereen ertoe doet en dat onze onderwijsprofessionals vanuit het hart lesgeven. We willen ook ruimte voor creativiteit bieden, kijken voorbij de cognitieve

ontwikkeling van onze leerlingen. En we willen als organisatie in beweging blijven, meebewegen met de samenleving, zodat ons onderwijs blijft aansluiten op onze omgeving en de wereld waarin onze leerlingen straks terechtkomen. Alle scholen van Obase streven daarom naar:

 *Optimale ontplooiing*

We willen dat kinderen bij Obase écht gezien worden als individu. Daarom bieden we passend onderwijs, op maat van het kind. De focus ligt daarbij op de individuele leerlingbehoefte en het ontwikkelen van kernkwaliteiten en talenten. Zo krijgen leerlingen op onze scholen alle ruimte om zichzelf goed te kunnen ontplooien. Dat is belangrijk, omdat we willen dat onze leerlingen straks goed kunnen meedoen in de wereld.

 *Wereldburgers in wording*

In onze visie op burgerschap speelt persoonsvorming een cruciale rol in de ontwikkeling van kinderen die willen floreren in een democratische samenleving. Volgens ons gaat burgerschapsvorming niet alleen om het verwerven van kennis en vaardigheden (kwalificatie) en het bieden van oriëntatie in tradities en gebruiken (socialisatie), maar ook (en misschien wel juist) om het ontwikkelen van een sterk bewustzijn van het 'persoon-zijn' of 'persoon-willen-zijn' (persoonsvorming).


Wij geloven dan ook dat burgerschapsvorming moet plaatsvinden in alle drie de doeldomeinen van het onderwijs: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Door alleen te focussen op kwalificatie en socialisatie, missen we de kans om kinderen te helpen in hun vorming tot 'persoon-willen-zijn'. En aandacht voor 'persoon-willen-zijn' is essentieel voor een bloeiende democratische samenleving. Het is belangrijk om onszelf dieper te leren kennen en te begrijpen, willen we optimaal kunnen *floreren binnen de democratische principes van vrijheid, gelijkheid en solidariteit*.

Het doel van ons onderwijs is om bij te dragen aan de ontwikkeling van kinderen als volwaardige leden van de samenleving, die in staat zijn om hun eigen persoonlijke waarden en doelen te ontwikkelen en bij te dragen aan een betere wereld. Volwassen-in-de-wereld-zijn houdt in dat ieder individu verantwoordelijkheid neemt voor zichzelf en voor anderen in de samenleving en dat ieder individu zich inzet voor een samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft om te slagen.

Persoon-willen-zijn verwijst naar het idee dat ieder individu zijn eigen persoonlijke waarden, overtuigingen, verlangens en doelen heeft, en dat deze moeten worden gerespecteerd en beschermd binnen een democratische samenleving.

Het proces van volwassen worden en de ontwikkeling van persoonlijkheid, waarden en doelen gaan hand in hand met de manier waarop iemand zich verhoudt tot de wereld om zich heen. Binnen het doeldomein van de persoonsvorming staat de ontwikkeling van de persoonlijke identiteit en de ontwikkeling van sociale en maatschappelijke competenties centraal. Het gaat erom dat kinderen zich bewust worden van hun eigen identiteit, hun eigen talenten en mogelijkheden, en dat ze deze leren inzetten om bij te dragen aan een betere wereld. Vrijheid, gelijkheid en solidariteit zijn hierbij belangrijke waarden die bijdragen aan de ontwikkeling van het kind als persoon.

Onze visie op burgerschap is dat het onderwijs gericht moet zijn op het ontwikkelen van kinderen als volwaardige burgers in een democratische samenleving, waarbij de ontwikkeling van de persoonlijke identiteit en de ontwikkeling van sociale en maatschappelijke competenties centraal staan.

 *De school als mini-maatschappij*

Onze scholen fungeren als een bijzondere plek tussen thuis en de straat, tussen het huiselijk leven en de samenleving. Het is een soort van 'middenplek' - een oefenplaats - waar je kunt oefenen in wat het betekent om in de samenleving te zijn, maar waar je nog niet echt in die samenleving bent.

 *Een fijn schoolklimaat*

Op alle Obase-scholen zijn alle kinderen welkom. Ze kunnen hier leren in een plezierige omgeving, waar ze zich fijn en beschermd voelen. Alleen als kinderen zich veilig voelen, kunnen zij optimaal presteren en durven ze pas echt kansen te pakken. Dat kan als onze onderwijsprofessionals zich met zorg, warmte en passie ontfermen over onze leerlingen. We bewijzen dat kwalitatief hoogwaardig onderwijs prima kan samengaan met een ontspannen leeromgeving.

 *Samen met de omgeving*

'It takes a village to raise a child', luidt een Afrikaans gezegde. Dat vinden wij op Schouwen-Duiveland ook. Een kind wordt niet alleen thuis opgevoed, maar we doen het met z'n allen. Op school en ook in de wereld daarbuiten. We vinden het daarom belangrijk om een goede band met ouders/verzorgers op te bouwen, maar ook met de gemeente en lokale en regionale initiatieven, organisaties en verenigingen. Samen zijn we betrokken bij de opvoeding van de kinderen op ons eiland.

 *Ruimte voor innovatie en ontwikkeling*

We hechten veel waarde aan creativiteit en lef bij Obase. We zijn voortdurend in beweging, juist omdat we middenin de maatschappij willen staan en daarvoor de ontwikkelingen op de voet volgen. We bieden ruimte aan alle vormen van creativiteit en onderzoeken ook hoe we op andere manieren naar de wereld kunnen kijken. We zorgen ervoor dat onze leerlingen hun kernkwaliteiten en talenten kunnen ontwikkelen, stimuleren hun creativiteit en zorgen voor een 'groeimindset'; de overtuiging dat je altijd beter kunt worden, meer kunt oefenen en kunt leren van kritiek of fouten.

4. Wat gaat we doen?

Alles wat wij doen, staat natuurlijk altijd in het belang van onze leerlingen. Wij willen hen de juiste steun en begeleiding geven, zodat zij nu én straks goed kunnen meedoen in onze maatschappij.

4.1. Doeldomeinen van het onderwijs bij Obase

Bij Obase richten we ons op de drie essentiële doeldomeinen van het onderwijs: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Deze doeldomeinen vormen de kern van ons onderwijs en hebben tot doel de ontwikkeling van leerlingen centraal te stellen, waarbij een evenwicht wordt gezocht tussen cognitieve ontwikkeling, maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling. Hiermee erkennen we dat onderwijs niet alleen draait om cognitieve ontwikkeling en socialisatie, maar ook om de ontwikkeling van de hele persoonlijkheid van de leerling.

Kwalificatie: Kennis en vaardigheden

In ons onderwijs streven we ernaar om onze leerlingen de kennis en vaardigheden te bieden die essentieel zijn voor hun toekomstige leven en loopbaan. Naast het aanleren van traditionele basisvaardigheden zoals taal, lezen, rekenen, oriëntatie op jezelf en de wereld, kunstzinnige oriëntatie en bewegingsonderwijs, besteden we ook aandacht aan het ontwikkelen van 21ste-eeuwse vaardigheden. Dit omvat niet alleen digitale geletterdheid, maar ook het bevorderen van kritisch denken, het ontwikkelen van probleemoplossend vermogen, het versterken van communicatievaardigheden en het stimuleren van samenwerking.

Socialisatie: Tradities, gebruiken en democratische vaardigheden

In ons onderwijs begeleiden we elke leerling naar een actieve rol als lid van onze samenleving, door hen vertrouwd te maken met de bestaande tradities, gebruiken, normen en waarden. Hierbij is de ontwikkeling van een sterk ethisch bewustzijn en een goed moreel kompas van groot belang, zodat leerlingen weten hoe ze respectvol en op een nette manier met elkaar om moeten gaan en hoe ze de juiste keuzes kunnen maken. Democratische vaardigheden, zoals het begrip van democratische processen, respect voor de mening van anderen en het vermogen om constructief en democratisch samen te werken, vallen ook binnen dit doeldomein.

Persoonsvorming: Groei naar volwassenheid

In ons onderwijs streven we naar meer dan alleen het overbrengen van kennis en het socialiseren van onze leerlingen; we willen ook de persoonlijke groei en het zelfbewustzijn van onze leerlingen bevorderen. Persoonsvorming staat hierbij centraal. Het verwijst naar het vermogen van leerlingen om zichzelf te ontwikkelen als unieke individuen, met een eigen stem, kernkwaliteiten, waarden en identiteit. We begeleiden elke leerling in deze groei naar volwassenheid, met de nadruk op het ontwikkelen van zelfstandigheid, zelfreflectie, verantwoordelijkheid en kritisch denken. We dagen onze leerlingen uit om te verkennen hoe ze zichzelf zien in de wereld en hoe anderen hen ervaren, en om na te denken over de gevolgen van hun keuzes en handelingen.

Gert Biesta's Onderwijsfilosofie

We volgen met deze balans tussen de drie onderwijsdoelen de filosofie van onderwijspedagoog Gert Biesta¹.

¹ Biesta, *Het prachtige risico van onderwijs*. 2014.

Samenwerking met de samenleving

Om onze leerlingen optimaal voor te bereiden op het echte samenleven, vinden we het belangrijk dat ze zichzelf leren kennen, vertrouwen en universele waarden opnemen. Daarom voeren we een continue dialoog met onze samenleving om te begrijpen wat daar speelt en welke waarden de samenleving belangrijk vindt. Obase is een lerende organisatie die voortdurend zoekt naar manieren om ons onderwijs te verbeteren. We streven naar open communicatie, meer samenwerking en betrokkenheid met ouders/verzorgers over de vorming van hun kinderen.

Opbrenstgericht werken bij Obase

De scholen van Obase werken volgens het principe van opbrenstgericht werken, ook bekend als het 4D-model (OGW4D). Met het OGW4D-model monitoren onze scholen op systematische wijze de leeropbrengsten van leerlingen, en streven ze ernaar om de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van leerlingen te optimaliseren. Dit betekent dat we systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen verzamelen (Data), deze verzamelde data verklaren en waarderen (Duiden), nieuwe doelen formuleren gebaseerd op deze analyses (Doelen), en deze doelen vervolgens uitvoeren in het onderwijs (Doen). Het doel van opbrenstgericht werken is om ervoor te zorgen dat elke leerling het beste uit zichzelf kan halen, en dat het onderwijs zo effectief en efficiënt mogelijk is.

4.2. Onderwijshuisvesting op maat

In de afgelopen planperiode hebben we intensief samengewerkt met de gemeente en andere schoolbesturen op het eiland om te onderzoeken of er draagvlak was of kon worden gecreëerd voor de samenvoeging van scholen, zelfs van verschillende denominaties, tot regioscholen. Het doel was om samenwerking en synergie te bevorderen door het samenvoegen van kleine scholen tot grotere eenheden. Dit zou efficiënter ruimte, faciliteiten en middelen gebruiken en kostenbesparingen opleveren voor zowel scholen als kinderopvang en andere voorzieningen. Ook zouden samengevoegde scholen en kinderopvang nauwer kunnen samenwerken en profiteren van elkaars expertise en ervaring, wat synergievoordelen met zich mee zou brengen. Bovendien kunnen door het integreren van scholen en kinderopvang kinderen profiteren van een breder aanbod aan voorzieningen, zoals buitenschoolse activiteiten, sportclubs en andere buitenschoolse activiteiten, waardoor hun leerervaringen worden verrijkt en hun ontwikkeling wordt gestimuleerd.

Geen draagvlak gevonden

Helaas hebben we geen draagvlak kunnen vinden voor het samenvoegen van scholen vanwege de sterke voorkeur van de inwoners voor het behoud van hun kleine scholen. Ze ervaren de school als essentieel voor de leefbaarheid van de kernen en zolang de school niet onder de opheffingsnorm komt, kan deze blijven bestaan.

Prioriteit voor renovatie en vernieuwing

Gezien het gebrek aan draagvlak voor het samenvoegen van scholen, is het nu onze prioriteit om ons te richten op de renovatie of vernieuwing van onze huidige schoolgebouwen. We willen de kinderopvang op een volwassen manier integreren en streven ernaar om uiteindelijk te evolueren naar integrale kindcentra. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat de kinderopvang en het onderwijs onder één leiding worden geplaatst.

Blijven dromen van regioscholen

Mochten er zich alsnog gelegenheden voordoen om scholen samen te voegen waarbij draagvlak bij de achterban te vinden is, blijven we hieraan voorrang geven. En samenwerking met andere onderwijspartners die mogelijk zijn dan gaan we deze zeker niet uit de weg; graag zelfs!

5. Hoe gaan we dat doen?

We hebben onze bestemming bepaald, nu moeten we beslissen over onze koers. Voor de uitvoering van ons plan is iedere school vrij om zelf de route uit te stippelen. We reizen dus weliswaar als individuele scholen, maar we komen allemaal op dezelfde bestemming aan: de drie doeldomeinen van het onderwijs in balans, opbrengstgericht werken en vernieuwde onderwijshuisvesting op maat. Hoe willen we dat aanpakken? Met slimme oplossingen die op meerdere vlakken werken. Denk gerust mee!

5.1. Ons onderwijs toekomstbestendig maken

Bij Obase streven we ernaar om hoogwaardig, inclusief en toekomstbestendig onderwijs te bieden, waarbij elk kind de mogelijkheid krijgt om zijn of haar unieke kernkwaliteiten en talenten te ontwikkelen en te ontplooien, terwijl ze actief burgerschap omarmen en een groei mindset ontwikkelen. Ze begrijpen dat je van feedback kunt leren en hebben de overtuiging dat ze altijd prestaties kunnen verbeteren en capaciteiten kunnen ontwikkelen. Hiermee leggen we de basis voor een leven lang leren. Hoewel we het belangrijk vinden dat leerlingen zich goed ontwikkelen, is hun geluk nog belangrijker voor ons. Bij Obase moedigen we kinderen ook aan om zichzelf beter te leren kennen en een relatie op te bouwen met anderen in de wereld. We willen hen bewust maken van de wereld om hen heen en hen voorzien van alle benodigde middelen om succesvol te kunnen functioneren in de maatschappij en actief bij te dragen aan een inclusieve samenleving.

Dit stelt ons ook in staat het principe van burgerschap te bevorderen, waarbij we leerlingen aanmoedigen om naar zichzelf te kijken en zich te verhouden tot anderen in de wereld. We creëren een onderwijsomgeving die aansluit bij de behoeften van leerlingen en de veranderende wereld waarin zij leven. We stimuleren een leergemeenschap waarin onderwijsprofessionals, ouders en leerlingen samenwerken om het maximale potentieel van elk kind te benutten en hen voor te bereiden op een succesvolle toekomst.

De school fungeert als een veilige plek waar kinderen kunnen oefenen met het toepassen van wat ze leren, een soort overgangsgebied tussen thuis en de 'echte' wereld.

Doelen voor de periode 2023-2027:

1. Versterken van het burgerschapsonderwijs: Door het bevorderen van burgerschapscompetenties zorgen we ervoor dat onze leerlingen actief kunnen deelnemen aan de maatschappij, met begrip voor diversiteit, kritisch denken, en een sterke eigen identiteit en waarden.
2. Ontwikkelen van 21e-eeuwse vaardigheden: Onze leerlingen ontwikkelen zich in 21e-eeuwse vaardigheden zoals creatief denken, communiceren, en mediawijsheid, die cruciaal zijn voor hun toekomstige succes in een snel veranderende wereld.
3. Reflecteren op leerproces: We bevorderen bij onze leerlingen het bewust nadenken over en het reflecteren op hun leerproces. Ze worden aangemoedigd om zichzelf vragen te stellen zoals: Heb ik mijn best gedaan? Kan het beter? Heb ik hulp nodig?
4. Stimuleren van een groei mindset: We versterken de groei mindset bij onze leerlingen door het ontwikkelen van een positieve houding ten opzichte van feedback en het geloof in hun capaciteiten om te blijven leren en te groeien.

5.2. Zorgen voor onze onderwijsprofessionals

Wij zijn trots op onze onderwijsprofessionals. Zij zijn onze *kracht*, ons menselijk kapitaal en maken het verschil in de levens van onze leerlingen. Het zijn deze professionals die zorgen dat we nu, maar ook straks de hoogst mogelijke kwaliteit van onderwijs hebben. Het is nodig dat we goed voor onze onderwijsprofessionals zorgen en de werkbelasting scherp onder controle en realistisch houden.

In ons onderwijs besteden we ook aandacht aan 'persoonsvorming', wat tevens mogelijkheden biedt voor medewerkers om zich te richten op hun eigen persoonlijke ontwikkeling. Wij geloven in het motto: "Je kunt leerlingen niets leren wat je zelf nog niet goed beheerst." Door aandacht te besteden aan persoonsvorming versterken we ook de veerkracht en weerbaarheid van onze medewerkers. Wanneer je goed in je vel zit, kun je meer aan en ben je beter in staat je passie over te brengen op de leerlingen. Enthousiasme en bevoegenheid van onze medewerkers zijn van groot belang, omdat dit daadwerkelijk het verschil maakt voor leerlingen. Het werkt aanstekelijk en zorgt ervoor dat kinderen zelf ook enthousiaster worden om te leren.

Uit het onderzoek *Bevoegen in het onderwijs* (2014) blijkt ook dat die bevoegenheid positieve gevolgen heeft voor de gezondheid en het welzijn van onderwijsprofessionals: ze hebben meer mentale veerkracht, een groter doorzettingsvermogen, grotere betrokkenheid, ervaren meer trots en zien hun baan als betekenisvol. We kunnen daardoor minder uitval verwachten, wat een positieve weerslag heeft op de werkdruk.

Doelen voor de periode 2023-2027:

1. Pedagogische en didactische expertise: Onze leerkrachten hebben een solide basis aan pedagogische en didactische vaardigheden. Zij blijven zich continu bijscholen, verkennen nieuwe ontwikkelingen en passen effectieve praktijken toe in hun dagelijks werk. Dit zorgt ervoor dat hun onderwijs relevant en actueel blijft, en dat zij optimaal kunnen inspelen op de veranderende behoeften en leerstijlen van hun leerlingen.
2. Professionele identiteit: Onze onderwijsprofessionals werken aan het versterken van hun professionele identiteit, wat zich manifesteert in een 'groeimindset'. Door continue professionele ontwikkeling en nauwe samenwerking met leidinggevenden blijven onze professionals up-to-date met de laatste ontwikkelingen, terwijl zij hun capaciteiten blijven aanscherpen.
3. Professionele cultuurversterking: We zetten in op het versterken van de professionele cultuur binnen Obase. Hierbij gaat het om een gedeelde visie op onderwijs, een cyclische en planmatige aanpak, professionele verantwoordelijkheden, effectieve samenwerking en een systematische bevordering van de professionele ontwikkeling van medewerkers.

5.3. Zorgen voor een goede huisvesting

Obase zet zich in voor een veilige en stimulerende leer- en werkomgeving. Essentieel daarbij zijn goede schoolgebouwen, waarvoor de gemeente Schouwen-Duiveland verantwoordelijk is.

Doelen voor de periode 2023-2027:

1. Optimaliseren van schoolgebouwen: In samenwerking met de gemeente onderzoeken we de mogelijkheden voor nieuwbouw, renovatie en herinrichting van alle schoolgebouwen die nog niet zijn vernieuwd. Hierbij streven we naar de integratie van kinderopvang en het ontwikkelen van integrale kindcentra. In 2024 stellen we een strategisch huisvestingsplan op dat dient als input voor de herijking van het Integraal Huisvestingsplan van de gemeente Schouwen-Duiveland.

2. Verbetering kwetsbaarheid van scholen met een klein leerlingenaantal: Voor scholen met minder dan 70 leerlingen formuleren we beleid dat zorgt dat deze scholen minder kwetsbaar worden en hun kwaliteit gewaarborgd blijft.

5.4. Samenwerken met andere organisaties

Obase wil betekenisvolle verbindingen zoeken en creëren met andere organisaties op Schouwen-Duiveland. Met de vorming van Integrale Kindcentra zorgen we voor een betere aansluiting met onze kinderopvangvoorzieningen.

Het ideaalplaatje

Samen met andere regionale partners investeren we in een bredere leer- en leefomgeving met basisonderwijs en lokale voorzieningen: locaties met een Obase-school waar leerlingen kwaliteitsvol onderwijs genieten, leren samenleven en op een veilige manier kennismaken met de maatschappij. Het is een plek waar kinderen 's ochtends aankomen, onderwijs volgen, tussen en na schooltijd opvang krijgen en in de vooravond weer naar huis gaan. 'It takes a village to raise a child': wij geloven dat onze Obase-scholen als ontmoetingsplaatsen fungeren, waar de samenleving samenkomt en waar hard wordt gewerkt aan de ontwikkeling van onze kinderen.

Doel voor de periode 2023-2027:

Het versterken van de vorm van Integrale Kindcentra (IKC): Tegen 2027 hebben onze scholen een goed onderbouwde keuze gemaakt voor een specifieke vorm van Integrale Kindcentra, die het beste past bij de populatie van de school. Deze beslissing is gebaseerd op het 5-smakenmodel, ontwikkeld door onze partner Kibeo.

6. Samen van start

Dit koersplan is de aanzet voor een mooie en kansrijke toekomst voor Obase, voor ons onderwijslandschap en voor onze samenleving op Schouwen-Duiveland.

6.1. Onze koers: in het kort

Obase is een basisschoolgemeenschap op Schouwen-Duiveland, die zich inzet voor het bieden van kwalitatief hoogstaand onderwijs. Daarnaast wil Obase een inclusieve en toekomstbestendige omgeving creëren. Hierbij ligt de focus op het bevorderen van actief burgerschap, het stimuleren van een groeimindset en het ontwikkelen van de unieke kernkwaliteiten en talenten van elk kind. Leerlingen worden aangemoedigd om hun eigen identiteit te ontdekken en te ontwikkelen, en om een relatie op te bouwen met anderen in de wereld. De basisschoolgemeenschap richt zich op de balans tussen academische kennis, persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid, waarbij de ontwikkeling van een sterk ethisch bewustzijn en een goed moreel kompas wordt gestimuleerd.

Obase gelooft dat burgerschapsvorming niet alleen gaat om het verwerven van kennis en vaardigheden, maar ook om het ontwikkelen van een sterk bewustzijn van het 'persoon-zijn'. Het onderwijs heeft als doel om kinderen voor te bereiden op een bloeiende democratische samenleving, waarbij ze verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en voor anderen.

Obase zet zich niet alleen in voor de ontwikkeling van kinderen, maar ook voor de onderwijsprofessionals. Er wordt gestreefd naar een positieve en stimulerende werkomgeving waarin onderwijsprofessionals zich kunnen ontplooiën en het beste uit zichzelf kunnen halen.

Daarnaast zet Obase in op vernieuwing van de onderwijsgebouwen waar nodig, zodat er een veilige en plezierige omgeving wordt geboden waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door open communicatie, grotere samenwerking en betrokkenheid met ouders/verzorgers en andere betrokkenen, wil Obase blijven groeien en innovatief blijven in het onderwijs.

6.2. Hoe verder?

Obase is een scholengroep, want samen maken we elkaar sterker. Deze koers gaan we ook samen afleggen. Het gaat niet om simpelweg een sprintje trekken, het is dus niet belangrijk welke school als eerste over de eindstreep is. Dit koersplan vergt de mentaliteit van een hardloopteam bij een marathon - of teamzeilers bij een zeilparcours. Onze scholen helpen en ondersteunen elkaar. We delen inzichten en moedigen elkaar aan. Zodat alle Obase-scholen, als team, binnen de afgesproken tijd over de eindstreep komen. Elke school moet dus aan de slag, maar staat er nooit alleen voor. Obase is de coach, de verbindende en faciliterende factor, die werkt volgens de principes van de lerende organisatie: in deze continu veranderende wereld helpen wij alle Obase-scholen deze koers afleggen met de juiste ondersteuning en stimulering. Door dit koersplan te vertalen naar het eigen schoolplan 2023-2027 gaan alle Obase-scholen gezamenlijk op weg!

6.3. Vaar jij mee?

Dit koersplan toont onze toekomstbestemming en de route daarheen gaat iedere school dus zelf uitstippelen. We hopen oprecht dat dit koersplan meer dan een verzameling mooie woorden en goede voornemens is. We willen de koers ook echt bevaren en we staan te popelen om van start te gaan. Daarom hopen we dat iedereen aan boord is: de kinderen, de ouders/verzorgers, de leerkrachten, het onderwijsondersteunend personeel, de medewerkers van het bestuurskantoor, de schooldirecteuren, het schoolbestuur, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht. We hopen ook dat onze partners aanhaken, zoals onze collega's van de kinderopvang, peuterspeelzalen, ambtenaren van de gemeente Schouwen-Duiveland, maatschappelijke en publieke initiatieven en omliggende bewoners, verenigingen en organisaties. De toekomst van Obase bepalen én maken we samen. We kunnen niet zonder elkaar. Heb je ideeën of suggesties voor verbeteringen? Vertel het gerust.